

ΚΑΤΗΛΛΑΓΗΜΕΝ ΤΩ ΘΕΩ ΔΙΑ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ ΤΟΥ ΥΙΟΥ ΑΥΤΟΥ

(Θεολογικό σχόλιο στην ιλαστήρια Θυσία του Χριστού)

ΛΑΜΠΡΟΥ Κ. ΣΚΟΝΤΖΟΥ Θεολόγου – Καθηγητού

Η Σταυρική Θυσία του Κυρίου μας Ιησού Χριστού αποτελεί το κορυφαίο κεφάλαιο στη διαδικασία της σωτηρίας του ανθρωπίνου γένους. Διότι μυστηριωδώς πως, την αγία εκείνη Παρασκευή της σταυρώσεως, συντελέσθηκε στον φρικτό Γολγοθά η καταλλαγή ανθρώπου και Θεού, αυτό που δεν κατόρθωσαν να πραγματοποιήσουν οι αναρίθμητες θυσίες του προχριστιανικού παρελθόντος. Ο Χριστός "άπαξ περί αμαρτιών απέθανεν, δίκαιος υπέρ αδίκων, ίνα ημάς προσάγη τω Θεώ" (1 Πετρ.3:18) γενόμενος ο ίδιος "αντίλυτρον υπέρ πάντων" (1 Τιμ.2:6), "παρέδωκεν εαυτόν υπερ ημών προσφοράν και θυσίαν τω Θεώ εις οσμήν ευωδίας" (2 Πετρ.2:2).

Αιτία της θείας Θυσίας υπήρξε αναμφίβολα η ανθρώπινη ανταρσία κατά του Θεού και η κυριαρχία του κακού στην ανθρώπινη φύση. Ο άνθρωπος ως τέλειο και ελεύθερο δημιούργημα του Θεού, κάνοντας κακή χρήση του αυτεξουσίου του, ξέπεσε από τον ανοδικό του προορισμό και έφτασε μέχρι τις εσχاتیες της πτώσης (Γεν.κεφ.3). Η μεταστροφή του ήταν αδύνατη διότι η φύση του είχε φθαρεί σε βαθμό τέτοιο, ώστε δεν μπορούσε ο ίδιος με τις δικές του δυνάμεις να αυτολυτρωθεί. Η ενοχή του απέναντι στο Θεό ήταν τόσο μεγάλη ώστε μόνο ο θάνατός του μπορούσε να διορθώσει αυτή την ανταρσία και την ύβρη. Με αυτή όμως τη λογική έπρεπε να πεθάνει ολόκληρο το ανθρώπινο γένος προκειμένου να εκλείψει μαζί του η αμαρτία και το κακό. Γι' αυτό ο άνθρωπος μέσα στη σκοτοδίνη της αμαρτίας εφεύρε ως αντίδοτο την έννοια της θυσίας ως αντιπροσωπευτικό θάνατο εξιλέωσης απέναντι στο δίκαιο Θεό. Έτσι καθιερώθηκαν στην αρχή οι ανθρωποθυσίες, όπου το χύσιμο του πολυτίμου αίματος μέλους της κοινότητας έτρεφε την ψευδαίσθηση ότι εξευμενίζονταν το θείο. Αργότερα με την πρόοδο του ανθρωπίνου πνεύματος αντικαταστάθηκε η ανθρωποθυσία με τη ζωοθυσία, πιστεύοντας ότι το αίμα του θυσιαζομένου ζώου μπορεί να φέρει την καταλλαγή με το Θεό (Λευιτ.14:11).

Οι θυσίες έλαβαν σπουδαία θέση στη ζωή του προχριστιανικού ανθρώπου και γι' αυτό γύρω από τις τελετουργίες αυτών αναπτύχθηκε οργανωμένο θρησκευτικό σύστημα και ιερατείο. Οι

Εβραίοι δεν μπορούσαν να μείνουν έξω από αυτή την πρακτική. Η μωσαϊκή θρησκεία έδινε ιδιαίτερη σημασία στις τελετουργίες των θυσιών (Λευιτ.14:11). Οι ιερείς και ιδιαίτερα ο αρχιερέυς ήταν ο "ενδιάμεσος" μεταξύ του λαού και του Θεού (μεσίτης). Ενδιαφέρον είχε η ιλαστήρια θυσία του τράγου κατά την ημέρα του Εξιλασμού, με το αίμα του οποίου ραντίζονταν ο λαός, ως ιλασμός των αμαρτιών του (Λευιτ.16:18, Εβρ.9:7).

Η αναποτελεσματικότητα όμως των θυσιών ήταν συνείδηση όλου του προχριστιανικού κόσμου, γι' αυτό και ήταν επαναλαμβανόμενες. Οι μεσίτες ιερείς δεν ικανοποιούσαν την ανάγκη της συνδιαλλαγής με το Θεό. Αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να παρακμάσουν στα ελληνιστικά και ρωμαϊκά χρόνια όλες οι παραδοσιακές θρησκείες και να παραχωρήσουν τη θέση τους σε άλλες μυστηριακές και παράλογες λατρείες (Ίσιδος, Κυβέλης, Μίθρα, κλπ), αναζητώντας εναγωνίως οι άνθρωποι την πραγματική λύτρωση.

Οι θυσίες αυτές υπήρξαν τύποι της Μεγάλης Σταυρικής Θυσίας του Χριστού, όπως και οι ιερείς υπήρξαν τύποι του Μεσίτη Χριστού (Εβρ.4:14). Ο Κύριος Ιησούς Χριστός είναι ο μόνος αληθινός σωτήρας, ο Οποίος απεστάλη από το Θεό Πατέρα για να λυτρώσει πραγματικά και μόνιμα το ανθρώπινο γένος, ως αποτέλεσμα της άμετρης αγάπης Του (Ιωάν.3:15). Επιτέλεσε το σωτήριο επί γης έργο Του, όπως είναι γνωστό, δια του τρισού αξιώματός Του, του προφητικού, του βασιλικού και του αρχιερατικού.

Το αρχιερατικό αξίωμα ασκήθηκε με τη Σταυρική επί του φρικτού Γολγοθά Θυσία Του. Την αναποτελεσματικότητα των ανθρωπίνων θυσιών, ότι "αδύνατον αίμα τράγων και ταύρων αφαιρείν αμαρτίας" (Εβρ.10:4), ήρθε να αντικαταστήσει η υπέρτατη Θυσία του Χριστού, ως η μόνη αληθινή, δεκτή από το Θεό και αποτελεσματική θυσία. Ο Ιησούς Χριστός μόνος Αυτός "δύναται τοις πειραζομένοις βοηθήσαι" (Εβρ.2:18) διότι είναι αληθινός Θεός, "απαύγασμα της δόξης" του Θεού (Εβρ.1:3). Προκειμένου να ιεουργήσει την ανθρώπινη σωτηρία κατέστη μέγας και αιώνιος αρχιερέυς "κατά την τάξιν Μελχισεδέκ" (Εβρ.5:6) Η δική του ιεροσύνη είναι ασύγκριτα ανώτερη από την ααρωνική, καθότι εκείνη υπήρξε, όπως είπαμε, τύπος και σκιά της ιεροσύνης Αυτού και η οποία ιεουργούσε αιματηρές αναποτελεσματικές ζωοθυσίες, μη μπορώντας "αφερείν αμαρτίας" (Εβρ.10:4).

Ο Κύριος Ιησούς Χριστός ιερούργησε πάνω στο φρικτό Γολγοθά την αληθινή και αποτελεσματική θυσία για την πραγματική και μόνιμη σωτηρία του ανθρωπίνου γένους. "Χριστός δε παραγενόμενος αρχιερεύς των μελλόντων αγαθών δια της μείζονος σκηνης, ου χειροποιήτου, τούτ' έστιν ου ταύτης της κτίσεως, ουδέ δι' αίματος τράγων και μόσχων, δια δε του ιδίου αίματος εισήλθεν εφάπαξ εις τα Άγια, αιωνίαν λύτρωσιν ευράμενος" (Εβρ.9:11-12). Ως ιερείο άμωμο έθυσε τον ίδιο Του τον εαυτό, "περί αμαρτίας προσφορά" (2 Κορ.5:21) πάνω στον τελειότερο και ιερότατο βωμό, τον Σταυρό και το εκχυθέν τίμιο αίμα Του το "περί πολλών εκχυνόμενον" (Ματθ.26:28), απέπλυνε τις αμαρτίες όλων των ανθρώπων όλων των εποχών. Στο εξής "ηγιασμένοι εσμέν δια της προσφοράς του σώματος του Χριστού εφάπαξ... αυτός δε μίαν υπέρ αμαρτιών προσενέγγας θυσίας εις το διηνεκές... μία γαρ προσφορά τετελείωκεν εις το διηνεκές τους αγιαζομένους" (Εβρ.10:10-14).

Η Μεγάλη Θυσία του Χριστού κατήργησε όλες τις άλλες θυσίες, ακόμα και τις θυσίες του Νόμου της Παλαιάς Διαθήκης. Δεν είναι τυχαίο το σχίσμα του καταπετάσματος του Ναού την ώρα που εξέπνευσε ο Κύριος επί του Σταυρού και αποκαλύφθηκαν τα Άγια των Αγίων. (Ματθ.27:51, Λουκ.23:45). Δεν είναι επίσης τυχαία η καταστροφή του Ναού από τους Ρωμαίους το 70 μ.Χ. και η οριστική παύση των θυσιών μέχρι σήμερα! Η αποστολή του Ιουδαϊσμού, του Ναού και των θυσιών είχε ολοκληρωθεί την ημέρα εκείνη.

Η ουσία της Σταυρικής Θυσίας του Χριστού είναι για την Ορθόδοξη διδασκαλία ακατανόητη στον ανθρώπινο νου. Αποτελεί μέγα μυστήριο, του οποίου μόνο τα σωτήρια αποτελέσματα μπορούμε να δούμε. Αντίθετα η αιρετική ετεροδοξία, προσπάθησε λανθασμένα να κατανοήσει αυτό το μυστήριο. Η παποσύνη την κατανόησε με ενδοκοσμική νομικίστικη έννοια, διδάσκοντας ότι η θυσία του Χριστού έγινε για να ικανοποιηθεί η θεία δικαιοσύνη, η οποία προσβλήθηκε εξαιτίας της πτώσεως του ανθρωπίνου γένους! Ο προτεσταντισμός διδάσκει τη βλάσφημη θεωρία ότι ο Χριστός κατέβαλε στο διάβολο το αίμα Του, ως λύτρο, για την εξαγορά των ανθρώπων από αυτόν!

Η Μεγάλη Σταυρική Θυσία του Χριστού εγκαινίασε μια νέα εποχή για τους πιστούς Του. Δι' αυτής επιτεύχθηκε η πολυπόθητη καταλλαγή μεταξύ αυτών και του Θεού. Ο Ιησούς Χριστός είναι ο

μεγάλος σύνδεσμος μεταξύ αυτών των δύο (Εφ.2:13), ο αληθινός μεσίτης (1Τιμ.2:5), ο Οποίος μεσιτεύει αδιάκοπα στον Πατέρα για όλους όσους επικαλούνται το άγιο όνομά Του. Η άπαξ συντελεσθείσα υπέρτατη Θυσία επαναλαμβάνεται στα ιερά θυσιαστήρια των Ορθοδόξων Εκκλησιών εις το διηνεκές για τον αγιασμό και τη σωτηρία των πιστών (Λουκ.22:20), ως η σπουδαιότερη λατρευτική πράξη της Εκκλησίας μας.

Η Μεγάλη Παρασκευή είναι για μας τους ορθοδόξους η ιερότερη μέρα, διότι κατ' αυτήν συνήφθη η νέα διαθήκη μεταξύ Θεού και ανθρώπου δια του τιμίου αίματος του Κυρίου μας Ιησού Χριστού (Εβρ.8:15), συντελέσθηκε η απολύτρωση και άνοιξε διάπλατα ο δρόμος για την αιώνια ζωή. Δια της υπερέτατης Θυσίας Του "εχθροί όντες κατηλλάγημεν τω Θεώ δια του θανάτου του υιού αυτού" (Ρωμ.5:10). Στο εξής ο αναγεννημένος "εν τω αίματι του Χριστού" (Εφ.2:13) άνθρωπος "ουκέτι ει δούλος, αλλ' υιός' ει δε υιός, και κληρονόμος Θεού δια Χριστού" (Γαλ.4:5).

ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΠΑΡΙΣΙΟΥ